

سوالات درس چهارم (تشریح جهان اجتماعی)

۱- فرهنگ واقعی و فرهنگ آرمانی را تعریف کنید.

بخشی از فرهنگ که مردم به آن عمل نمی کنند فرهنگ واقعی جامعه است. بخشی از فرهنگ که مردم از آن جانبداری می کنند و رعایت آن را لازم می دانند اما به آن عمل نمی کنند فرهنگ آرمانی است.

۲- ملاک های تشخیص فرهنگ حق از باطل چیست؟

۱- قابل دفاع باشد ۲- مطابق فطرت و وحی باشد. ۳- از عقلانیت برخوردار باشد.

۳- در فرهنگ اسلامی مهم ترین ارزش های اجتماعی کدامند؟

۱- عمل به حق ۲- پرهیز از باطل

۴- چگونه بخشی از فرهنگ آرمانی خارج از فرهنگ واقعی قرار می گیرد و بخش های داخل یک فرهنگ آرمانی کدامند؟ با مثال تفسیر کنید.

بخش هایی از فرهنگ آرمانی توسط مردم رعایت می شود و به آن عمل می کنند که داخل فرهنگ واقعی است مثلاً خون ریزی نکردن و به ناحق خون نریختن که هم در فرهنگ واقعی و هم در فرهنگ آرمانی (یا احترام به والدین و...) اما بخش هایی از فرهنگ فقط آرمانی است و در عمل رعایت نمی شود یعنی خارج از فرهنگ واقعی است مثلاً غیبت نکردن و صرفه جویی و دروغ نگفتن که به صورت فرهنگ آرمانی است ولی در عمل اکثر مردم آن ها را رعایت نمی کنند.

۵- دو ابزار مهم برای شناخت عقاید در ارزش ها چیست؟

۱- عقل ۲- وحی

۶- حقیقت را با واقعیت مقایسه کنید.

۱- حقیقت خارج از وجود انسان است ولی واقعیت درون تصور انسان است. ۲- حقیقت پدیده ای ثابت است و تحت تأثیر قرار نمی گیرد ولی واقعیت پدیده ای است که روی داده و تحت تأثیر قرار می گیرد.

۷- در چه صورتی جوامع فرهنگ حق را از دست داده و به سوی باطل گام برمی دارند؟

اگر جوامع به حقیقت ایمان نیاورند و بر اساس آن عمل نکنند یا اگر ایمان خود به حقیقت و کنش هایی که براساس آن سازمان داده اند تغییر دهند فرهنگ حق را از دست داده و به سوی باطل گام برمی دارد.

۸- تعدادی از ارزش های فرهنگ باطل را نام ببرید.

قدرت طلبی ، شرک ، نژادپرستی ، ثروت اندوزی ، انکار مبدأ الهی ، شقاوت ، تجاوز به حقوق دیگران ، دنیا پرستی ، ظلم ، بی عدالتی

۹- تعدادی از ارزش های فرهنگ حق را نام ببرید.

دفاع از عدالت-حمایت ارز مظلومان-توحید- ربوبیت خداب سبحان نسب به همه ی مخلوقات - آزادی انسان ها و موانع سعادت.

۱۰- مدیران و برنامه ریزان فرهنگی جامعه از چه طریقی فرهنگ آرمانی را به عرصه ی فرهنگ واقعی وارد می کنند؟

از طریق تحقق شرایط امر به معروف و نهی از منکر - استفاده بیشتر از افراد متخصص در عرصه ی رسانه ها - به مقتضیات زمان و مکان و نحوه ی ورود عناصر فرهنگی به جامعه توجه کنند - کمک به جامعه پذیری افراد جامعه

۱۱- کدام بخش از فرهنگ حق و کدام بخش باطل است؟ بخش هایی از فرهنگ که از نظر علمی قابل دفاع نباشد و براساس خرافات شکل گرفته باشد باطل و بخش هایی که از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان باشد حق است.

۱۲- نقش مدیران و برنامه ریزان فرهنگی در جامعه چیست؟ تلاش می کنند از طریق نهادهای فرهنگی، تعلیم و تربیت لازم را برای ورود فرهنگ آرمانی به عرصه فرهنگ واقعی فراهم آورند.

۱۳- چرا ماناچار به پذیرش حکمت الهی و وحی در تشخیص حق و باطل هستیم ؟ چون عقلانیت ابزاری نسبی و محدود است.

۱۴- کدام جوامع نمی توانند از حق یا باطل بودن عقاید و ارزش ها سخن بگویند؟ چرا؟

جوامعی که علم را محدود به دانش تجربی و آزمون پذیری می دانند و عقل و وحی را به عنوان دو وسیله ی معرفت علمی معتبر نمی دانند و ارزش ها و عقاید اجتماعی را صرفا پدیده های تاریخی می دانند که ملاکی برای داوری نسبت به درست و غلط بودن آنها نداریم .

۱۵- چند نمونه از عناصر فرهنگ حق که در اغلب جوامع حضور دارند نام ببرید :

وفای به عهد، راستگویی، پرستش خدا، عدالت خواهی، گذشت ، رعایت پوشش، دفاع از مظلوم ، احترام به ممنوع، کمک به هم نوع

۱۶- چه تفاوتی بین فرهنگ آرمانی و فرهنگ حق وجود دارد ؟

حق یا باطل بودن فرهنگ (عقاید، ارزش ها ، هنجارها، کنش ها) براساس آگاهی یا جهل، علاقه یا بی توجهی مردم جوامع مختلف نسبت به آنها تعیین نمی شود. ولی فرهنگ آرمانی با اعتبار دادن و توجه مردم شکل می گیرد .

۱۷- دیدگاه فارابی در خصوص مدینه فاضله چیست؟ جامعه ای که از فرهنگ حق برخوردار باشد مدینه ی فاضله است .

۱۸- دیدگاه فارابی نسبت به رابطه جامعه و فرهنگ حق چیست ؟ جامعه ای که از فرهنگ حق برخوردار باشد مدینه ی فاضله و جامعه ای که از فرهنگ حق محروم و دارای عقاید باطل باشد جامعه ی جاهله و فاسقه می نامد .

۱۹- عناصری از فرهنگ باطل که در فرهنگ آرمانی و واقعی ما وجود دارد را بنویسید:

قبیله گرایی ، تجمل گرایی ، پارتی بازی ، قدرت طلبی ، مال اندوزی ، خودخواهی ، برتری طلبی ، خودمحوری

۲۰- آیا حقیقت با عدم تایید مردم در جامعه باطل می شود ؟ خیر اگر حقیقت به واقعیت درنیاید نشان دهنده ی باطل بودن آن نیست.

۲۱- در چه صورتی حقیقت به حوزه فرهنگ واقعی راه پیدا می کند؟ در صورتی که جوامع عقاید و ارزش های حقیقی را به عرصه فرهنگ آرمانی درآوردند و سپس به آنها شکل هنجار و کنش دهند(حقیقت را به ارزش و عمل درآوردند). حقیقت به حوزه ی فرهنگ واقعی راه پیدا می کند .

۲۲- چرا حقیقت در قلمرو واقعیت ثابت نیست ؟ چون ممکن است حقیقت به صورت عقاید آرمانی و هنجارهای عملی (فرهنگ واقعی) در نیامده باشد . جامعه ممکن است از حقیقت انحراف داشته باشد و به سوی باطل برود.

طراح سوالات: محمد حسین سلطانی